

Justitierådet i Svenska Akademien

Medlade i de interna konflikterna • Med juristens syn på språket

Svenska Akademien har fått en jurist på stol nummer 1. Den nye ledamoten heter Eric M. Runesson och är justitieråd i Högsta domstolen samt alumn från Stockholms universitet.

– Vi jurister strävar inte efter skönhet i språket utan klarhet. Eller möjligen den skönhet som finns i klarheten, säger Eric M. Runesson.

Att en jurist innehar stol 1 i Svenska Akademien är snarare regel än undantag alltsedan 1930-talet. I så måtto är det företrädaren på stolen, författaren och litteraturvetaren Lotta Lotass, som utgör undantaget. Eric M. Runesson träder formellt in i Akademien den 18 december i samband med dess högtidssammankomst. Han förväntas då att hålla ett anförande. Kutymen är att det ska handla om företrädaren på stolen, men så blir det inte denna gång.

– Det anses nog inte riktigt pietetsfullt att hålla tal till en ännu levande och verksam författare. Det skulle inte kännas särskilt bra. Det får bli ett annat ämne istället, oklart vad än så länge, säger Eric M. Runesson.

Innan han blev tillfrågad om att träda in som ledamot hade Eric M. Runesson anlitas som medlare för att reda ut de konflikter som har orsakat slitningar inom Akademien. Att han ny byter roll, från att ha varit en extern part till att bli en del av verksamheten ser han inte som något problem.

– Den stora skillnaden är att man som ledamot förväntas ha en uppfattning i sak medan min uppgift som medlare var att hjälpa till med problemformuleringen. Jag tror inte att mitt tidigare uppdrag kommer att påverka min roll eller ställning i Akademien.

En medlare i juridisk mening hjälper parterna att fatta så kloka beslut som möjligt genom att redogöra för de juridiska implikationer deras vägval kan komma att få.

– Det handlar om att förmå parterna att inse att deras beslutandemakt har vissa juridiska begränsningar samt att den ens beslut påverkar den andre och vice versa. På så vis kan man komma fram till en jämvikt mellan parterna.

Eric M. Runesson blev tidigt intresserad av medling. Tillsammans med Jan Kleineman, sedermera professor i civilrätt, byggde han upp den så kallade förhandlingsveckan som ett block i kursen kommersiell avtalsrätt vid Stockholms universitet. Inspirationen kom till en del från Eric M. Runessons masterstudier vid Harvard Law School.

– Förhandlingsveckan bestod i intensiv träning i förhandlingsteknik. Jag höll på med det i några år tills det blev för slitsamt. Parallellt med undervisningen jobbade jag på advokatbyrå och skrev min avhandling vid Handelshögskolan i Stockholm.

Jan Kleineman lärde han känna redan som student. Två andra Jan – Hellner och Ramberg – kom också att göra intryck på den unge juriststudenten Eric.

– Det här var personer som jag verkligen såg upp till och kom att påverkas av.

Samarbetet men Jan Kleineman skulle fortsätta i ny form när denne var med och tog initiativ till att inrätta Stockholm Centre for Commercial Law. Eric M. Runesson knöts till verksamheten så som ledamot i vetenskapliga

Eric M. Runesson utanför sin arbetsplats, Högsta domstolen.

rådet och var 2016–2018 adjungerad professor vid Stockholms universitet. Han har fortfarande kontakt med Centret.

– Jag ska hålla ett kvällsseminarium där om några veckor och går gärna på andras seminarium när jag har tid.

Efter närmare 30 år som advokat menar han ha lärt sig en del om hur organisationer fungerar och inte fungerar. Den kunskapen hoppas han kunna ta med sig in i Akademien.

– Det kan nog vara bra att ha någon vid bordet med min praktiska erfarenhet. Dessutom råkar jag veta en del om den juridiska miljö som Akademien rör sig i. Det är en speciell form av organisation genom att vara en privaträttslig korporation med offentligrättsliga inslag som går tillbaka till ett gammalt kungligt privilegium från 1786. Svenska Akademien är varken en ideell förening eller en stiftelse utan något däremellan. Det gör att juridiken kring organisationen blir komplicerad.

I september 2018 tillträdde han som justitieråd i Högsta domstolen. Eric M. Runesson menar att det rent allmänt kan vara bra att ha en jurist som ledamot i Akademien.

– Vi har vårt eget perspektiv på språket. För oss ska språket inte vara lyriskt eller suggestivt. Vi jurister strävar inte efter skönhet i språket utan klarhet. Eller möjligen den skönhet som finns i klarheten.

Hur är det med skönlitteraturen då, hinns den med mellan rättsfallen och propositionstexterna?

– Jag har självklart inte blivit invald för att jag kan så vansinnigt mycket om litteratur. Men när jag i en annan intervju beskrev mig själv

som en glad amatör på litteraturens område tyckte min fru att jag spelade ner mig.

Just nu läser han ”Massa och makt” av nobelpristagaren Elias Canetti. Boken är en filosofisk och skönlitterär studie av hur massrörelser uppstår och fungerar.

– Det är en mycket fint skriven bok med många intressanta formuleringar i ett ämne som inte har förlorat i aktualitet.

Eric M. Runesson vill gärna framhålla att Svenska Akademien gör mycket mer än bara delar ut Nobelpriset i litteratur. Även andra priser och stipendier delas ut av organisationen. Därtill ger Akademien ut svenska klassiker med en inledning författad av en av ledamöterna samt ansvarar för Svenska Akademiens ordbok – ett mastodontprojekt som har pågått sedan 1890-talet och som beräknas vara i mål inom några år.

– Jag ser verkligen fram emot att arbeta med de fantastiska människor som utgör Svenska Akademien. För mig personligen innebär ledamotskapet en genväg in i litteraturen. Genom att ta del i Akademiens arbete kommer jag att uppfatta och läsa en massa saker som jag annars inte hade gjort, säger Eric M. Runesson.

**Juridicums nyhetsbrev är gratis.
Skicka din post- eller mejladress till
staffan.westerlund@juridicum.su.se
så får du nästa nyhetsbrev i din brevlåda.**

Nytt från Office of
International Affairs

Juridiska institutionen värd för finalen av FDI Moot 2018

Juridiska institutionen stod för årets värdskap av Global Orals of Foreign Direct Investment International Arbitration Moot Competition 2018 (FDI Moot).

Med sin internationella final, och för närvarande tre regionsfinaler, anses FDI Moot vara det främsta internationella rättegångsspelet inom investerare-statlig skiljemannarätt. Rättegångsspelet hjälper framtida jurister att få en praktisk förståelse för investerare-statligt skiljeförfarande och utgör ett forum för akademiker och praktiker från hela världen där de kan diskutera utvecklingen på området och upptäcka nya talanger.

Årets internationella final ägde rum i Stockholm på Campus Frescati 8–11 november. Över 280 studenter med sina teamledare och över 90 skiljemän- och kvinnor från hela världen deltog i evenemanget. Finalen, som sändes live, ägde rum i Aula Magna på söndag eftermiddag 11 november. Av de två lagen som gick till final utsågs Lomonosov Moscow State University från Ryssland till vinnare. Deras motståndare i finalen, University of Montevideo från Uruguay, gav dem hårt motstånd och fick ett hedersnämmande under prisceremonin.

Högst rankat lag blev WB National University of Juridical Sciences från Indien. Grace Tran från University of Ottawa i Kanada erhöll priset Thomas Wälde Award for Best Advocate.

I samband med tävlingen pågick flera andra spännande evenemang inom skiljemannarätt i Stockholm. Alumniföreningen för mastersprogrammet International Commercial Arbitration Law (ICAL) var värd för en konferens för att fira ICAL-programmets 15-årsjubileum. Stockholms Handelskammare var värd för seminariet *Not in the Rules* och ICDR Y & I / YAS följde upp med seminariet *Cross-Examination in International Arbitration*.

Juridiska institutionen gratulerar alla tävlande och tackar de sponsorer som möjliggjorde evenemanget

Finalen finns på Youtube. Sökord: *FDI Moot 2018*.

Text: Sandra Fagerlund

Vinnarlaget från Lomonosov Moscow State University

Stor bredd på arbetsmarknadsdag

Jobbar med stöd åt våldsutsatta • Schack komplement till juridik

Den 11 oktober hölls Juristdagarnas arbetsmarknadsdag på Stockholms Sportcenter, Frescati. På mässan deltog närmare 100 utställare, såväl advokatbyråer som myndigheter och ideella organisationer.

Mässan anordnas av juriststudenter aktiva i Juridiska föreningen vid Stockholms universitet.

Gisela Rossi Santillan är verksamhetsledare sedan ungefär ett och ett halvt år tillbaka på Fempowerment – en ideell organisation som stödjer och hjälper våldsutsatta kvinnor och ickebinära med utomnordiskt ursprung. Via organisationens jourtelefon får de våldsutsatta stöd och hjälp med juridisk och annan rådgivning på sitt modersmål.

Det kan till exempel röra sig om att få hjälp i kontakter med Polisen, Migrationsverket eller sociala myndigheter. Fempowerment arbetar även förebyggande genom informationsbesök på exempelvis SFI-utbildningar, studieförbund och fritidsgårdar.

Organisationen har tre anställda samt två som för närvarande är tjänstlediga, resten arbetar ideellt.

– Vi söker inte bara jurister utan även sociologer, sociologer och andra beteendevetare. Själv är jag genusvetare. Du som söker anställning, praktikplats eller volontäruppdrag hos oss bör behärska minst ett utomnordiskt språk och ha ett intresse för mänskliga rättigheter. Men du är också varmt välkommen som medlem och då krävs det inte att du kan ett utomnordiskt språk. Som medlem kan du bidra genom att sprida information om vår verksamhet och delta i våra olika projekt som idéspruta, säger Gisela Rossi Santillan.

Sedan hon började jobba på Fempowerment har Gisela Rossi Santillan blivit varse hur vanligt förekommande våld i relationer är och att det inte begränsar sig till en viss samhällsklass och kultur. Hon menar också att våldet kan ta sig olika uttryck.

– I Sverige pratar vi sällan om det ekonomiska våldet. Det kan handla till exempel om att partnern tar ett lån i ens namn som gör dig skuldsatt utan att du vet om det eller att du inte har några egna medel utan tvingas be din partner om pengar för mat.

Gisela Rossi Santillan jobbade tidigare med internationellt bistånd och hon har alltid varit intresserad av rättvisefrågor. I arbetet på Fempowerment möter hon dagligen människor som har det svårt, och visst kan det vara psykiskt påfrestande ibland. Men hon och de andra som jobbar på organisationen får stöd genom debriefing. Gisela Rossi Santillan tycker ändå att jobbet ger mer än det tar.

– Jag får vara med och hjälpa enskilda individer med deras problem. Det är en fantastisk känsla när vi lyckas i till exempel ett migrationsärende eller när vi lyckas hjälpa någon att ta sig ur en våldsamt relation.

Gisela Rossi Santillan får besök av Valeria Soto Luna som vill veta lite mer om Fempowerment. Hon går på termin tre på Juristprogrammet och jobbar i garderoben under mässan. Hittills har hon hunnit besöka några affärsjuridiska byråer, några ideella föreningar och Polisen.

– Jag har ju långt kvar på utbildningen så jag letar inte efter någon specifik arbetsgivare just nu. Men jag har alltid varit intresserad av Polisen, inte själva yrket utan organisationen.

Gisela Rossi Santillan berättar om Fempowerments verksamhet för Valeria Soto Luna.

Jag är intresserad av politik och säkerhetspolitik samt internationella brottsutredningar, säger Valeria Soto Luna.

Ani Arevian Sjöstedt är rättssakkunnig på justitiedepartementets enhet för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbete, BIRS. Hennes jobb går bland annat ut på att förhandla EU-lagstiftning gällande straffrättsligt samarbete inom EU. Det innebär att hon gör många resor till Bryssel. En del av hennes kollegor jobbar med straffrättsliga frågor på FN-nivå. För dem går resorna till bland annat Wien.

– En annan arbetsuppgift som rättssakkunnig är att skriva utkast till propositioner och promemorior. Vidare ingår löpande arbetsuppgifter så som framtagande av underlag till tal samt att delta i olika arbetsgrupper. Det är viktigt att kunna uttrycka sig bra skriftligen och muntligen, även på engelska, eftersom hennes analyser inte sällan ska läsas och förstås av personer som inte är skolade jurister.

– Att jobba som rättssakkunnig på justitiedepartementet är inget man kan göra som helt nyexaminerad jurist. Själv har Ani Arevian Sjöstedt en bakgrund som hovrättsassessor. De flesta av hennes kollegor är också domarutbildade

– Jag kände att jag ville testa något helt annat. Jag trivs jättebra. Det är omväxlande, internationellt och mycket resor. Och om jag skulle vilja söka en tjänst som till exempel rådmann är jobbet som rättssakkunnig en bra merit, säger Ani Arevian Sjöstedt.

Den affärsjuridiska byrån Krzymowski har funnits sedan 2010 och grundades av syskonen Adriana, Antonia och Amelia Krzymowska samt Albert och Alfred Krzymowski. Det är första året som Krzymowski deltar på Juristdagarna. Företaget jobbar med företagsöverlåtelser, kommersiell tvistlösning, avtalsrätt, skatterätt, rådgivning och juridisk utbildning.

– Vi växte upp i ett familjeföretag som var verksamt inom företagsöverlåtelser och blev tidigt involverade i verksamheten. I högstadiet fick både Adriana och jag möjligheten att praktisera på dåvarande Regeringsrätten vilket väckte intresset för juridik på riktigt.

Under studietiden arbetade vi i familjeföretaget och efter studierna var det ett naturligt steg att jobba med juridiken kring företagsöverlåtelser, berättar Antonia Krzymowska.

Samtliga syskon har juristexamen från Stockholms universitet, Adriana och Antonia har disputerat i finansrätt respektive civilrätt vid Stockholms universitet medan lillasyster Amelia bedriver doktorandstudier i fastighetsrätt vid Uppsala universitet.

– Jag har haft stor nytta av forskarutbildningen. Forskningen ger en djupare förståelse för det juridiska systemet. Det har gjort det lättare för mig att sätta mig in i nya rättsområden, men också enklare att identifiera svaga argument och exempelvis bemöta ett påstående från en motpart. Nu ser jag snabbare logiken i systemet, säger Antonia Krzymowska.

Hon får medhåll från Adriana Krzymowska som tillägger:

– Som doktorand ingick det att undervisa på grundutbildningen vilket var väldigt lärorikt för mig som praktiskt verksam jurist. Jag lärde mig att utifrån ett pedagogiskt perspektiv analysera min kunskap, något som inte minst kommer till nytta när man ska övertyga rätten eller en motpart i en tvist.

Samtliga syskon har sedan barnsben spelat schack på en mer eller mindre avancerad nivå. Schack är ett utmärkt komplement till juridiken tycker Antonia Krzymowska

– I schack är det viktigt att kunna förutse både ens egna och motspelarens drag i förväg. På ett liknande sätt lägger man upp en strategi i en rättslig tvist utifrån vilka argument man tror att motståndaren har.

Utöver syskonen arbetar fyra jurister på Krzymowski och de söker fler.

– Vi har ett starkt lag av engagerade och skickliga jurister och vi är på jakt efter fler. Vi söker nyexaminerade jurister som verkligen älskar juridik. Hos oss kommer de få chansen att gräva ner sig i juridiska frågor, säger Adriana Krzymowska.

Studenter startade förening mot stress

Amanda Redin, juriststudent och amanuens har tillsammans med kompisarna Aurora Halili och Marie Kagrell startat en förening som ska motverka den upplevda stressen bland studenterna på Juristprogrammet.

– Juristprogrammet är omgärdat med så många myter. Man behöver faktiskt inte ge upp hela sitt sociala liv bara för att man börjar läsa juridik, säger Amanda Redin.

Tanken på förening har grott i henne det senaste året. Själv blir hon också stressad ibland. Ofta handlar det om att hon har för många bollor i luften. Enligt Amanda Redin präglas Juristprogrammet av att man förväntas ha många engagemang vid sidan av studierna, exempelvis extrajobb eller ideellt arbete som ser bra ut på CV:t.

– Jag har alltid varit en person som älskar att ha mycket att göra. Men sedan jag började på Juristprogrammet har jag börjat ställa mig själv frågan om jag gör saker för att jag tycker att det är kul eller för att känna mig duktig. Det gör att jag har blivit bättre på att säga nej, säger Amanda Redin.

Tidigare har hon läst bland annat journalistik och hon tycker att kulturen på Juristprogrammet skiljer sig avsevärt från andra utbildningar.

– Det är mycket mer prat om prestationer bland juriststudenterna än andra studenter.

Föreningen vill skapa olika forum där den upplevda stressen kan diskuteras. Redan idag finns en Facebooksida: *Initiativ för ett hållbart juristprogram*. De planerar även att anordna seminarier och föreläsningar om stress, till exempel med forskare från Stressforskningsinstitutet. Vidare vill de lyfta arbetsgivare som explicit uttrycker att de inte bara söker studenter med enbart AB i betyget.

Amanda Redin understryker att föreningen har fått jättebra respons från institutionen; studenternas stress är något som verkligen tas på allvar av lärarna.

– Utbildningen är jättebra, men om studiemiljön blir lite mer öppen och tillåtande kan vi bli ännu bättre, säger Amanda Redin.

Amanda Redin

Nydisputerade

- Michaela Ribbing, 14 september, *Förvaltningsprocessen och rättegångsbalken*
- Damon Barrett, 28 september, *Drugs and the Convention on the Rights of the Child*
- Anders Fernlund, 23 november, *Franchising: Friktionen mellan transnationella affärsmodeller och nationell särreglering*